

Svar på Antero Eerolas och 25 andra ledamöters motion om att göra en utredning om att övergå till avgiftsfria läromedel inom utbildningen på andra stadiet

EL-H/MV/HK/NJ/KW

Ledamoten Antero Eerola och 25 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”En utredning om att övergå till avgiftsfria läromedel inom utbildningen på andra stadiet

Framgången och välfärden i det finländska samhället har till stor del baserat sig på en kvalitativ och jämställd utbildning som ger möjligheter till framgång, oberoende av vilken förmögenhet eller samhällsställning den studerandes föräldrar har.

Efter en helt avgiftsfri grundskola har den unga dock andra stadiet framför sig, dvs. gymnasiet eller yrkesutbildning, där läromedlen inte är gratis. Samtidigt är studiestödet som täcker kostnaderna för studier mål för stora sparkrav. Dessutom kan man få studiestöd först från det att man fyllt 17 år och framåt.

Utöver traditionella böcker och pennor kräver övergången till en digital lärmiljö att olika tekniska apparater samt program och uppdateringar till dessa anskaffas. Även detta medför ökade kostnader för de studerande. Detta försätter studeranden med olika ekonomisk bakgrund i en sinsemellan ojämlik ställning.

Avgiftsfritt studiematerial på andra stadiet skulle bidra till att öka studerandenas jämställdhet och likställda möjligheter och på så vis höja nivån på utbildningen i Vanda.

Med anledning av ovanstående och med hänvisning till punkt 19 i arbetsordningen för stadsfullmäktige lämnar vi undertecknade in en fullmäktigemotion med följande innehåll:

*att Vanda stad ska utreda, vilka kostnader för läromedel på andra stadiet som uppkommer för en enskild studerande i gymnasiet och yrkesutbildningen

* och vilka kostnader det skulle orsaka staden, om man i all undervisning på andra stadiet övergick till avgiftsfria läromedel för studerande.”

Stadsfullmäktige 12.12.2016 § 23

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar som sitt svar på motionen följande:

I lagen om grundläggande utbildning (1998/628) 31 § bestäms om avgiftsfri undervisning. Enligt lagen är *undervisningen samt läroböcker och andra läromedel och arbetsredskap och arbetsmaterial som behövs vid undervisningen är avgiftsfria för eleverna*. Gymnasielagen (1998/629) och lagen om grundläggande yrkesutbildning innehåller ingen motsvarande skrivning, i lagarna bestäms endast om avgiftsfri undervisning och om studerandenas rätt till avgiftsfria måltider. Enligt grunderna för gymnasiets läroplan (2015) *ska de studerande själva ansvara för anskaffningen av läromedel, material och arbetsredskap, ifall dessa inte erbjuds av utbildningsanordnaren*.

Lagen förpliktar inte utbildningsanordnare att erbjuda arbetsredskap och arbetsmaterial till elever inom andra stadiet och därför vilar materialanskaffningarna inom gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen i allmänhet på den studerandes eget ansvar.

I Vanda uppskattas kostnaderna för studier i gymnasiet uppgå till i genomsnitt omkring 2000 euro/studerande. För att utreda mer exakt vad kostnaderna blir under gymnasietiden har man, under hösten 2016, från varje gymnasium valt ut cirka fem studerande som skriver upp alla sina kostnader för skolböcker, e-läromedel, skolresor, materialavgifter, datorer och studiebesök. Uppgifterna sammanställs enligt läsår och utgående från dessa görs sedan en bedömning av hur kostnaderna under studietiden vid behov kan minskas.

Inom yrkesutbildningen ska den studerande förutom skolböcker också skaffa personliga arbetsredskap och -material i anslutning till branschen. Principen är den att studeranden under studietiden skaffar de arbetsredskap och material åt sig själv som en arbetstagare inom branschen i fråga måste skaffa. Utöver detta kan resekostnader i anslutning till lärandet på arbetsplatserna medföra kostnader för den studerande. Vid Vanda yrkesinstitut Varia är studiekostnaderna för en studerande i genomsnitt 400–500 euro beroende på utbildningsområde, ett undantag utgjorde logistikbranschen, där kostnaderna är omkring 800 euro per studerande. Under våren 2017 sammanställs vid Varia mer ingående uppgifter om kostnaderna enligt examen.

Om Vanda skulle övergå till avgrifsfritt studiematerial vid samtliga läroanstalter på andra stadiet, skulle kostnaderna enligt nuvarande beräkningar för gymnasieutbildningens del vara omkring 2,4 milj. euro och för Vanda yrkesinstitut Varias del omkring 0,5 milj. euro per år. Sammanlagt skulle detta betyda en ökning på 2,9 milj. euro i årsbudgeten.

Tjugonio procent av gymnasiestuderandena i Vanda och 30 % av studerandena vid Varia kommer från någon annan ort än Vanda. Avgiftsfria studiematerial skulle således inte endast gagna Vandabor, utan även de elever som kommer från andra kommuner i närheten. Om Vanda, avvikande från de övriga kommunerna i huvudstadregionen, skulle besluta sig för att övergå till avgiftsfria läromedel, kunde beslutet locka allt fler studerande att söka sig till Vanda för att studera. När läroanstalternas attraktionskraft ökar, höjs i allmänhet också medeltalen och -poängen för att komma in på olika utbildningar. Då riskerar allt fler ungdomar som klarar sig sämre i den grundläggande utbildningen att bli utanför studierna. Man kan således inte direkt dra den slutsatsen att avgiftsfria studiematerial leder till jämställdhet mellan de studerande, likställda möjligheter, eller till att utbildningsnivån i Vanda ökar, utan konsekvenserna kan också bli de motsatta.

Framgångsrika studier för de studerande, oberoende av föräldrarnas förmögenhet och samhällsställning, kan stödjas genom att man ser till att studiekostnaderna hålls rimliga och att det går att skaffa begagnade material och redskap. Dessa modeller strävar man efter att utveckla även i fortsättningen och vid behov kan studerandena få studiestöd, skolresestöd och utkomststöd, om villkoren för att bevilja stöd uppfylls.

Stadsstyrelsen 23.1.2017 § 18

Förslag framfört av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendets verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Antero Eerola och de 25 andra som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 6.3.2017 § 10

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för sökande av ändring:

4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Marja Viljamaa, tf. direktör för ungdoms- och vuxenutbildningen, tfn 050 312 1694, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi